

การถอดบทเรียนความสำเร็จของโรงเรียนพระปริยัติธรรม วัดไทรเหนือวิทยา ด้านผลงานทางวิชาการ

Lessons Learned from the Success of Wat Trai Nuea Witthaya Buddhist School in Terms of Academic Achievements

ยศพัฒน์ ปานขวัญ¹ อีระวัฒน์ พลโยธา² นิลธิรา ศรีอำพร³ และรัตติยา เหนืออำนาจ⁴

Yosaphat Pankwan, Teerawat Phonyotha, Nilthira Sriamporn and Rattiya Nua-amnat

Received: November 03, 2024

Revised: December 23, 2024

Accepted: December 26, 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อถอดบทเรียนความสำเร็จของโรงเรียนพระปริยัติธรรม วัดไทรเหนือ ด้านผลงานทางวิชาการ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 24 รูป/คน จำแนกตามคุณลักษณะ เป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มที่ 2 ครูและบุคลากรทางการศึกษา กลุ่มที่ 3 นักเรียน และ กลุ่มที่ 4 ผู้แทนคณะผู้ปกครอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ฝึเสื้อถอดบทเรียน ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ผลการวิจัย คือ ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นคนเก่ง เป็นคนดีและคนมีความสุข มีเป้าหมายหลัก คือ ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รวมทั้งได้ทักษะในการดำเนินชีวิต ผลงาน หรือความสำเร็จที่เกิดขึ้น คือ รางวัลที่ได้จากการแข่งขัน กลไกการทำงานในด้านวิชาการ คือ ได้เผยแพร่งานวิชาการกับหน่วยงานต่าง ๆ ความภาคภูมิใจ คือ เห็นผลสัมฤทธิ์อันเกิดมาจากตัวผู้เรียนและสามารถสรุปความรู้เพื่อพัฒนาองค์กร ขั้นตอนหรือกิจกรรมงานวิชาการ (สร้างคน+งาน) คือ ขั้นตอนการมีการวางแผนไว้อย่างชัดเจนและครอบคลุม ปัญหาและอุปสรรคในการ

¹⁻³ นักวิชาการอิสระ; Independent Scholar

⁴ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย; Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding author, e-mail: sakdawut3488@gmail.com

ถอดบทเรียนทางด้านวิชาการภายในโรงเรียน คือ ไม่กล้าแสดงออก ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนา คือ จำเป็นต้องมีกลยุทธ์ มีแผนในการพัฒนา และมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาสนับสนุน

คำสำคัญ: การถอดบทเรียน, ฝึ่สื่้อถอดบทเรียน, บทเรียนความสำเร็จ, โรงเรียนพระปริยัติธรรม วัด ไทรเหนือวิทยา

Abstract

This research aims to extract lessons from the academic success of Phra Pariyattidhamma School, Wat Sai Nuea. It employs a qualitative research methodology, involving document analysis and in-depth interviews with 24 key informants, categorized into four groups: (1) school administrators, (2) teachers and educational personnel, (3) students, and (4) representatives of parents. The primary research tool utilized was the "Lesson-Learning Butterfly" model, and the data were analyzed using descriptive content analysis. The research findings indicate that students possess desirable characteristics: being competent, virtuous, and happy. The main goal is for students to acquire these attributes along with essential life skills. Key achievements include awards received from various competitions. Mechanisms for academic success involve disseminating academic work to relevant organizations. The pride of the school stems from the tangible academic outcomes of the students, which contribute to organizational development. The academic process and activities (building people + outputs) are systematically and comprehensively planned during the implementation stage. Challenges and obstacles in extracting academic lessons within the school include students' reluctance to express themselves. Recommendations for improvement and development include the necessity of strategic planning, comprehensive development plans, and the integration of modern technology to enhance academic performance.

Keywords: Lesson Learned, Lesson-Learning Butterfly, Academic Success, Wat Trai Nuea Witthaya Buddhist School

บทนำ

การบริหารกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวกับการพัฒนา และปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพที่สุด หรือการบริหารที่ให้พลเมืองมีความรู้ มีคุณธรรม สามารถประกอบสัมมาอาชีพ ดำรงตนเป็นพลเมืองดี ช่วยกันพัฒนาชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป (พระสมุห์สมพร อุทุมโม, 2562) การบริหารวิชาการ ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญอย่างยิ่งและ จัดว่าเป็นงานหลักในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งนี้ เพราะการจัดการศึกษาเป็นการวางพื้นฐานในการพัฒนาคน ให้สามารถแสวงหาความรู้ ก้าวทันโลก สามารถปรับตัวอยู่ได้อย่างมีความสุข มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้ สถานศึกษาให้มากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหาร จัดการสามารถพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล ที่สำคัญของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลเทคโนโลยีทางการศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้เรียนในยุคดิจิทัล และครูในยุคดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงไปโดยสิ้นเชิง ดังนั้น การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจึงมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับยุคสมัย (วัลลภา โพธิ์โต, 2564)

งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญในการจัดระบบงานให้รัดกุม และมีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ฉะนั้น จึงมีนักการศึกษาได้ให้ความสำคัญของงานวิชาการไว้ดังนี้ งานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียนเป็นชีวิตจิตใจของสถาบันที่เดียว ส่วนงานด้านอื่น เป็นองค์ประกอบที่จะทำให้สถาบันดำเนินไปด้วยความราบรื่นเท่านั้น ผู้บริหารการศึกษา ทุกคนควรจะรับผิดชอบเป็นผู้นำของครูในด้านวิชาการเป็นอันดับแรกและคำนึงถึงประสิทธิผลของสถานศึกษา (มานะ ไชยโชติ, 2564) คือ ภาพความสำเร็จในการบริหารจัดการสถานศึกษาจนบรรลุผล ตามวัตถุประสงค์ ซึ่งเกิดจากความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารในการเพิ่มคุณภาพการผลิต นักเรียน และคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา (ปรางุชลี สุดตา, 2560) กล่าวว่า แนวทางการดำเนินงานตามขอบข่ายงานวิชาการ ประกอบด้วย 6 ภาระงาน คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียน 3) ด้านการวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 5) ด้านการนิเทศการศึกษา รวมเป็นย่อหน้าเดียวกัน

ข้อมูลทั่วไป โรงเรียนวัดไทรเหนือวิทยา โรงเรียนวัดไทรเหนือ ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลนคร นครสวรรค์ ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำปิงใหญ่ ภายหลังต่อมา เมื่อ พ.ศ. 2482 คณะกรรมการวัดได้ร่วมกัน จัดซื้อที่ดิน และได้รับอนุญาตจากทางราชการให้สร้างเป็นวัดในปี พ.ศ. 2536 โดย พระครูนิเทศ พรหม-คุณ อดีตเจ้าอาวาสวัดไทรเหนือ อดีตเจ้าคณะอำเภอเมืองนครสวรรค์ และอดีตรองเจ้าคณะ จังหวัดนครสวรรค์ตามใบอนุญาตกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 14 เดือน กรกฎาคม พ.ศ 2536 เปิดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษา ตอนปลายในคราว เดียวกัน ทางโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดไทรเหนือวิทยา มีวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริมให้การศึกษาใน ระดับปริญญาตรี เพื่อสนับสนุนพระภิกษุสามเณรที่ไม่ศึกษาเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งจัดขึ้นเพื่อให้ พระภิกษุจัดตั้งขึ้นสามเณรได้มีโอกาสศึกษาสายสามัญตามหลักสูตรของ กระทรวงศึกษาธิการชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลายโดยเทียบกับชั้นมัธยมศึกษาสายสามัญ จัดหลักสูตรให้มีวิชาที่ เหมาะสมแก่ภาวะของ พระภิกษุ-สามเณรที่จะศึกษาได้โดยไม่ขัดต่อพระธรรมควบคู่กับ วิชาสามัญ ได้แก่ ภาษาบาลี นกธรรมชั้นตรี-ชั้นโท-ชั้นเอก ศาสนปฏิบัติ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สุขศึกษา การงาน ศิลปะ เป็นต้นการศึกษาที่ชัดเจนตามระบบหรือไม่ เป็นไปตามระบบโรงเรียนที่ดี ส่วนใหญ่จัดตามอัตภาพขาดความพร้อมในด้านต่าง ๆ เช่น บุคลากร อาคาร อุปกรณ์ การเรียนการสอนและอื่น ๆ (โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดไทรเหนือวิทยา, 2566)

ความสำคัญของโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดไทรเหนือวิทยา คือ ความเป็นโรงเรียน ต้นแบบของโรงเรียนแบบ 3 in 1 หรือ สามในหนึ่ง ทั้งหลักสูตรบาลี สามัญและนักธรรมควบคู่กันไป ซึ่งสำนักงานเขตมีถึง 25 โรงเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดไทรเหนือได้ดูแลโรงเรียนทั้งหมด 9 โรงเรียนในนครสวรรค์โดยให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ ทั้งยังได้รับผลการสอบบาลีและ นักธรรมเป็นอันดับ 2 ทางด้านบาลี ด้านวิชาการได้รับได้รับรางวัล ถ้วยรวมวิชาการของจังหวัดใน พ.ศ 2565 ในอันดับที่ 1 ของเขต (พระมหาชัยวัฒน์ จตตมโล, 2567)

บทบาทของโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดไทรเหนือวิทยา คือ เป็นโรงเรียนที่สามารถ รองรับนักเรียนที่มีปัญหาเพื่อพัฒนาตัวบุคคลและสังคมต่อไป และยังเป็นทางเลือกของครอบครัว ของนักเรียนที่ยากจนหรือพ่อแม่แยกทางกัน เพื่อลดภาระทางสังคมอีกด้วย บริบทของโรงเรียนพระ ปริยัติธรรมวัดไทรเหนือวิทยา คือ 1) เน้นการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ 2) เน้นกิจกรรม ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และ 3) เน้นพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน ทั้งวิชาการ วิชาชีพ คุณธรรมและ จริยธรรม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงหลักการบริหารด้านวิชาการของโรงเรียน พระปริยัติธรรมวัดไทรเหนือ จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อจะนำเอาองค์ความรู้ในการบริหารงานวิชาการ ไปบริหารในโรงเรียนหรือสถานศึกษาของนิสิตครูศาสตร์ เอกวิชาสังคมศึกษา ของตนเองต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อการถอดบทเรียนความสำเร็จของโรงเรียนพระปริยัติธรรม วัดไทรเหนือวิทยาด้านผลงานทางวิชาการ

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย การศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร เป็นการศึกษาหลักการบริหารด้านงานวิชาการโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 22 รูป/คน จำแนกตามคุณลักษณะ เป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มที่ 2 ครูและบุคลากรทางการศึกษา กลุ่มที่ 3 นักเรียน และกลุ่มที่ 4 ผู้แทนคณะผู้ปกครอง กลุ่มไหนก็คนบ้างระบุ

เครื่องมือวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เพื่อถอดบทเรียนในลักษณะของผีเสื้อถอดบทเรียน จำแนกออกเป็น 7 ประเด็น ประกอบด้วย หัวผีเสื้อ – เป้าหมายสูงสุดของงานที่ทำ, ปีกขวาบน – ผลงานหรือ ความสำเร็จที่เกิดขึ้น, ปีกซ้ายบน – กลไกการทำงาน และภาคหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง, ปีกขวาล่าง – ความภาคภูมิใจหรือองค์ความรู้ที่ได้รับ, ปีกซ้ายล่าง – ขั้นตอนหรือ กิจกรรมที่ทำ (สร้างคน+งาน), ลำตัวขวา – ข้อเสนอแนะ และลำตัวซ้าย – ปัญหาและอุปสรรค

สรุปผลการวิจัย

ผลการถอดบทเรียนความสำเร็จของโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดไทรเหนือวิทยาด้านผลงานทางวิชาการ พบว่า

เป้าหมายสูงสุดของงานวิชาการ

“การดำเนินงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดไทรเหนือวิทยานั้น มีเป้าหมายหลักคือ ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นคนเก่ง เป็นคนดีและคนมีความสุข” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 1)

“ต้องการให้นักเรียนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างทั่วถึง และเสมอภาค ทุกกลุ่มเป้าหมายมีคุณธรรม จริยธรรม และใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 2)

“ต้องการให้นักเรียนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียนทุกคนได้รับการเรียนรู้ที่ดีและมีคุณธรรม จริยธรรม และใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้เพื่อที่จะได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 3)

“ผลงาน หรือความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการถอดบทเรียนทางด้านวิชาการ ประกอบด้วย การแข่งขัน ทักษะทางวิชาการ ระดับเขต ประจำปีการศึกษา 2567 งานปรีดีสามัญ เขต 4 ครั้งที่ 10 รางวัล ดังนี้ รางวัลชนะเลิศ จำนวนรวม 16 รางวัล รางวัลรองชนะเลิศ อันดับที่ 1 จำนวนรวม 9 รางวัล รางวัลรองชนะเลิศ อันดับที่ 2 จำนวนรวม 5 รางวัล” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 4)

“นักเรียนสามารถนำความรู้เข้าแข่งขันจนได้รับรางวัล และครูสามารถนำกระบวนการเรียนรู้ นำเสนอต่อหน่วยงานเพื่อส่งเข้าประกวดในโครงการต่าง ๆ ได้” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 5)

“นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์และนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ นักเรียนสามารถวางแผนการใช้ชีวิตได้” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 6)

“มีความเข้าใจในบทเรียนนั้นมากขึ้น และนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 7)

กลไกการทำงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการถอดบทเรียนทางด้านวิชาการ

“กลไกการทำงานในด้านวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม วัดไทรเหนือวิทยา คือ ได้เผยแพร่งาน วิชาการด้านการเรียนการสอนให้กับหน่วยงานต่างๆ ได้รับรู้ข้อมูลโดยส่งครูเข้าร่วมการนำเสนอ นวัตกรรมการเรียนการสอนกับหน่วยงานที่ให้การสนับสนุน เข้าส่งเสริมให้นักเรียนมีการเรียนรู้ ด้านกระบวนการลงมือปฏิบัติแบบบูรณาการให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้กับทุกหน่วยงานและ ชีวิตประจำวัน สำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 4 สำนักงาน พระพุทธศาสนาจังหวัดนครสวรรค์ สำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 และ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 8)

“กำหนดเป้าหมายและแนวคิดและเครื่องมือเพื่อสร้างการเรียนรู้ ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งในการจัดการ เรียนรู้ และต้องการยกระดับให้ดียิ่งขึ้นโดยเน้นการปฏิบัติและลงมือทำ” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 9)

“ลงมือทำต้องได้ความรู้ ทำเสร็จได้ความรู้เพิ่ม เมื่อทำเสร็จต้องได้ประสบการณ์” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 10)

“เน้นให้นักเรียนปฏิบัติและลงมือทำ โดยครูเป็นผู้กำกับดูแล” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 11)

“กำหนดเป้าหมายในการศึกษา จัดให้มีการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการปฏิบัติอย่าง
ถูกต้องและถูกวิธี” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 12)

ความภาคภูมิใจ หรือองค์ความรู้ที่ได้รับจากการถอดบทเรียนทางด้านวิชาการ

“ผู้บริหารโรงเรียนมีการประชุมสร้างความเข้าใจและวางแผน งานด้านวิชาการในโรงเรียนร่วมกับ
บุคลากรในโรงเรียนโรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษาเป็นของตนเองโดยยึดหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลัก มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนเข้ารับการพัฒนาระบบการจัดการเรียน
การสอน มีกำหนดแผนการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนที่หลากหลายสำหรับการ
จัดการเรียนการสอนในแผนการปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนวัดไพรเหนือวิทยา โดยการมีส่วนร่วม
ร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้บริหาร มีการเปิดโอกาสและส่งเสริมชุมชนให้มีความ
เข้มแข็งทางวิชาการโดยการใช้ทรัพยากรในโรงเรียนทางด้าน Internet และห้องสมุดในโรงเรียน มี
การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายและองค์กรอื่นที่
เกี่ยวข้องกับโรงเรียน มีการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร
หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัด การศึกษาและส่งนักเรียนมาเรียนต่อ มีการ
คัดเลือกหนังสือและแบบเรียนที่มีคุณภาพเพื่อใช้ในโรงเรียนและมีการจัดสรรงบประมาณใน
แผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อพัฒนาการศึกษาในโรงเรียนวัดไพรเหนือวิทยา”
(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 13)

“เมื่อนักเรียนมีความสามารถมาก ก็ได้รับรางวัลมาก และนำไปใช้ความรู้เพื่อพัฒนาองค์กร”
(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 14)

“การที่นักเรียนได้รับรางวัลแห่งความสำเร็จ ก็จะภูมิใจอย่างภาคภูมิใจ นำไปต่อยอดในชีวิตจริงได้
อย่างภูมิใจ” ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 15)

“ความรู้ที่ได้รับตอนเรียนและความเข้าใจในเรื่องที่เรียนสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้
อย่างเหมาะสม” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 16)

ขั้นตอนหรือกิจกรรมงานวิชาการ (สร้างคน+งาน) ขึ้นดำเนินการ

“ด้านผู้เรียน คือ ส่งเสริมถึงความสามารถของผู้เรียนโดยใช้กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญและเน้นในกระบวนการส่งเสริมทักษะในด้านต่าง ๆ ให้ครอบคลุมทุกรูปแบบ ขณะที่ด้าน

ครูผู้สอน คือ ส่งเสริมให้ผู้สอนเข้ารับการอบรมจากกิจกรรมต่าง ๆ ที่ตรงตามความถนัดของครูแต่ละบุคคล” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 17)

“วางแผนและสร้างความมั่นใจในผู้เรียนและครู” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 18)

“วางแผนการทำงานลงมือปฏิบัติและสร้างความมั่นใจในผู้เรียนและครู” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 19)

ปัญหาและอุปสรรคในการถอดบทเรียนทางด้านวิชาการภายในโรงเรียน

“การประชาสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึง ขาดบุคคลากรดูแลงานประชาสัมพันธ์ การกำหนดเขตการให้บริการ วิชาการเฉพาะเขต การกำหนดเขตบริการวิชาการ ทำให้ โรงเรียน หรือผู้ที่สนใจ บางกลุ่มไม่สามารถร่วม โครงการได้”

“นักเรียนอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ไม่กล้าแสดงออก” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 20)

“ปัญหาการบริหารงานวิชาการ คือ นักเรียนบางคนไม่เข้าใจในสาระการเรียนรู้ จึงต้องปูพื้นฐานก่อน”

“เด็กไม่เข้าใจในการเรียนเนื่องจากไม่เข้าใจในเนื้อหาสาระที่ครูสอน เช่น อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้”

“เด็กบางคนยังไม่สนใจในการเรียนอันเนื่องมาจากหลายสาเหตุ เช่น ไม่เข้าใจสาระและเนื้อหา ท้อแท้ต่ออุปสรรค” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 21)

ภายนอกโรงเรียน

“การเปิดเทอมของโรงเรียน ไม่สอดคล้องกับการเปิดภาค เรียนของโรงเรียนทั่วไป เพราะ กิจกรรมของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ มีกิจกรรมมาก เพราะต้องเรียนถึงสามหลักสูตร คือ สามัญ นกธรรม และบาลี” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 23)

“เกณฑ์ประกันคุณภาพมีการเปลี่ยนแปลงทำให้กระทบต่อการบริการวิชาการระดับ” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 24)

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนา

“ปรับปรุงการประชาสัมพันธ์ ให้มีหลาย ๆ ช่องทางเพื่อประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ควรบริหารจัดการด้านหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายงานให้ชัดเจนในการดำเนินงานเพื่อความเข้าใจในหน้าที่ รับผิดชอบของแต่ละฝ่าย และเพิ่มเติมงบประมาณ โดยหาผู้สนับสนุนจากองค์กรหรือ

หน่วยงานภายนอกและลด ข้อจำกัดด้านงบประมาณที่อาจจะไม่พอใช้รวมทั้งการได้รับการสนับสนุน
ด้านบุคลากรจากหน่วยงาน ภายนอก” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 22)

“จำเป็นต้องมีกลยุทธ์ มีแผนในการทำงาน มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วย”
(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 2)

“ทางโรงเรียนยังต้องพึ่งงบประมาณจากภาครัฐรวมทั้งมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วยในการ
จัดการเรียนรู้” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 15)

ผู้วิจัยได้สรุปและวิเคราะห์เป็นรายประเด็น ดังนี้ ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นคน
เก่ง เป็นคนดีและคนมีความสุข มีเป้าหมายหลัก คือ ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รวมทั้งได้
ทักษะในการดำเนินชีวิต ผลงาน หรือความสำเร็จที่เกิดขึ้น คือ รางวัลที่ได้จากการแข่งขัน กลไกการทำงาน
ในด้านวิชาการ คือ ได้เผยแพร่งานวิชาการกับหน่วยงานต่าง ๆ ความภาคภูมิใจ คือ เห็น
ผลสัมฤทธิ์อันเกิดมาจากตัวผู้เรียนและสามารถสรุปความรู้เพื่อพัฒนาองค์กร ขั้นตอนหรือกิจกรรม
งานวิชาการ (สร้างคน+งาน) คือ ขั้นตอนการมีการวางแผนไว้อย่างชัดเจนและครอบคลุม ปัญหา
และอุปสรรคในการถอดบทเรียนทางด้านวิชาการภายในโรงเรียน คือ ไม่กล้าแสดงออก ข้อเสนอ
แนะในการปรับปรุงและพัฒนา คือ จำเป็นต้องมีกลยุทธ์ มีแผนในการพัฒนา และมีเทคโนโลยีที่
ทันสมัยเข้ามาสนับสนุน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์เพื่อการถอดบทเรียนความสำเร็จของโรงเรียนพระปริยัติ
ธรรม วัดไทรเหนือวิทยาด้านผลงานทางวิชาการ พบว่า การดำเนินงานของโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา วัดไทรเหนือวิทยานั้น มีเป้าหมายหลักคือ ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็น
คนเก่ง เป็นคนดีและคนมีความสุข งานวิชาการเป็นงานที่ทำให้การบริหารของโรงเรียนบรรลุ
วัตถุประสงค์ดังกล่าว ถือว่างานวิชาการเป็นงานหลัก เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของผู้เรียนใน
เชิงคุณภาพและปริมาณ กลไกการทำงานในด้านวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม วัดไทรเหนือ
วิทยา คือ ได้เผยแพร่งานวิชาการด้านการเรียนการสอนให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ได้รับรู้ข้อมูลโดยส่ง
ครูเข้าร่วมการนำเสนอวัตกรรมการเรียนการสอนกับหน่วยงานที่ให้การสนับสนุน เข้าส่งเสริมให้
นักเรียนมีการเรียนรู้ด้วยกระบวนการลงมือปฏิบัติแบบรูปธรรมให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้กับทุก
หน่วยงานและชีวิตประจำวัน สำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 4

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดนครสวรรค์ สำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 และ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์ สอดคล้องกับหลักการบริหารงานวิชาการ การบริหารวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษาหรือโรงเรียน จะมีมาตรฐาน หรือคุณภาพ การศึกษามากหรือน้อยเพียงใด มีชื่อเสียงหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการทั้งสิ้น ดังนั้น ใน การบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีหลักการในการบริหารงานด้านนี้อย่างทันสมัยและมีประสิทธิภาพ (พระสมุห์สมพร อุซุหมโม 2562)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

โรงเรียนนำไปกำหนดนโยบายในการแก้ไข ปรับปรุงพัฒนา หลักการบริหารของโรงเรียน พระปริยัติธรรม วัดไพรเหนือวิทยา โดยใช้หลักการของการบริหารให้ถึงรายละเอียดขั้นตอนขยาย ความให้เห็นภาพชัดเจน รวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลได้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. โรงเรียนทั้งของรัฐและเอกชน สามารถนำหลักการบริหารและการปฏิบัติงาน วิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม วัดไพรเหนือวิทยา เพื่อนำเอาองค์ความรู้ไปปรับใช้และ พัฒนาการสอนของโรงเรียนได้

2. มหาวิทยาลัยมหาจุฬารามราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์ สามารถนำเอา หลักการบริหารความรู้ด้านวิชาการนำไปฝึกสอนในโรงเรียนต้นสังกัดได้

เอกสารอ้างอิง

ปราชญ์ลี สุดตา. (2560). การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานวิชาการ เพื่อ เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา.

พระมหาชัยวัฒน์ จตตมโล. (2567, 9 กันยายน). บทบาทการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติ ธรรมวัดไพรเหนือวิทยา. (ยศพัฒน์ ปานขวัญ, ผู้สัมภาษณ์)

พระสมุห์สมพร อุซุหมโม. (2564). หลักการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. วารสารบัณฑิตศึกษา บริหารคน วิจัยสัจจะนครสวรรค์, 9(3), 67-80.

- มานะ ไชยโชติ. (2564). ภาวะผู้นำแบบดิจิทัล วัฒนธรรมองค์กร และประสิทธิผลโรงเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น, 18(1), 624-630.
- โรงเรียนพระปริยัติธรรม วัดไพรเหนือวิทยา. (2567). สารสนเทศโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดไพรเหนือวิทยา. (อัดสำเนา)
- วัลลภา โพธิโต. (2564). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศในยุคดิจิทัลโรงเรียนอุบลรัตน์ราชกัญญา ราชวิทยาลัย นครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา. วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, 6(3), 201-221.

***Journal of Education
and Social Agenda***